

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any I.—TARRAGONA, 28 desembre de 1913.—Núm. 25.

BIBLIOTECA PUBLICA
TARRAGONA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

Méndez Núñez, 6, baixos

Els treballs se publiquen baix la
responsabilitat de llurs autors.
No's retornen els originals.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre . . . . . 1'50 ptes.
Anuncis, a preus convencionals.

Nacionalitat i Proletariat

Discurs pronunciat pel senyor
A. Rovira i Virgili en la sessió
inaugural de la J. N. R. de Bar-
celona.

Senyors: Vinc a parlar-vos aquesta nit del tema que la Junta Directiva de la Joventut m'ha fet l'honor de confiar-me: «Nacionalitat i Proletariat». El meu propòsit és tractar, ràpidament, d'alguns dels aspectes que presenta l'acció de la classs obrera davant de la qüestió de les nacionalitats.

Proletariat i Nacionalitat: heu's aquí les paraules que representen els dos grans problemes del nostre segle. Pels drets de la nacionalitat i pels drets del proletariat se sostenen avui les més dures i violentes batalles. Sembla com si les grans qüestions que ompliren el segle XIX s'esvaïssin i s'allunyessin, com si perdéssin importància i actualitat. I és que davant la flama viva, vermella, de les lluites nacionals i proletaries, les altres qüestions apareixen somortes i pàl·lides. Dret a la vida plena dels pobles, és el principi del moviment nacionalista. Dret a la vida plena dels homes, és el principi del moviment obrer. Aquestes són les grans qüestions d'avui; aquestes són també les grans qüestions de demà, ja que cada dia el combat se fa més fort i més general.

Ha durat molt de temps un malentès que ha fet possible que's presentés a la classe obrera com a enemiga de l'ideal nacionalista. Encara hi ha gent que de bona fè creu que l'obrerisme i el nacionalisme són incompatibles. A Espanya, on tant atrassat va el rellotge de les idees, són molts els que encara ho creuen així. Aquest error és degut a una serie de confusions, confusions que l'estudi dels fets i la precisió de les idees va destruint poc a poc.

En primer lloc, cal esmentar l'equívoc ús, fins per part de molta gent que's té per il·lustrada, fins per part de hieràtics professors i de polítics solemniais, dels termes Patria, Nació, Nacionalitat, Estat. L'unitarisme, que en la dinovena centuria va tenir una curta preponderància en el corrent de les idees polítiques, va voler identificar absurdament la Patria i la Nació amb l'Estat. Per als polítics unitaris l'Estat és la Nació, l'Estat és la Patria.

Aquests polítics, en nom d'aqueixa Nació, en nom d'aqueixa Patria, van seguir en el segle XIX una política de rivalitat internacional, d'agressió, de brutalitat, de aventura i de conquesta. A l'invocar la patria, se sentia tot seguit el toc de tambors i trompetes i es veia la desfílada dels batallons cap a la mort. A l'invocar la patria, apareixia una sinistra cavalcada de miseries i dols, de desolacions i ruïnes. ¿Com voleu que la classe obrera militant, víctima primera i principal d'una tal política, no se sentís hostil a una patria on estaven contingudes totes les horribles tares ancestrals de l'humanitat? (Mot bé).

Però aquesta patria no és la nostra. No és la que proclamen els nostres principis ni la que estimen els nostres cors. Aquesta patria, que és l'Estat opressor, és precisament el nostre enemic. I aquelles guerres i conquestes que feren abominable la patria per al proletariat, van arrencar troços i esqueixos de les patries naturals, que són les úniques que nosaltres els nacionalistes defensem, les úniques que sentim, les úniques que estimem (Aplaudiments).

Mentre se desfeia poc a poc aquesta confusió va anar formant-se'n una altra. Va dir-se que la resurrecció de les patries naturals representava un retrocés en l'història, un ressorgiment d'institucions

mortes, una obra reaccionària, en fi. Aquesta afirmació no pot ésser admesa, no resisteix l'examen dels fets. Però se ha de dir que en la segona meitat del passat segle va produir-se un fenomen que li va donar un cert caràcter de verosimilitut. Va succeir que una gran part de les forces lliberals de diversos països, influenciades per les doctrines unitaries que presentaven a l'Estat centralista com a agent de cultura, de llibertat i de democràcia, se desviaren del bon camí i desertaren del camp nacionalista i federalista. Per efecte d'aquesta deserció, les forces conservadores i tradicionalistes, en diverses bandes d'Europa se van trobar mestresses del moviment nacional, i per això aquest va perdre, passatgerament, la coloració d'aquelles forces.

També aquesta confusió va desaparèixer. Els intel·lectuals de la classe obrera, i particularment els del socialisme, estàn ben lluny de sostenir les teories antinacionalistes. Avui han comprès l'essència de l'ideal nacionalista. Aquesta essència no està en el retorn a temps pretèrits, ni en traçar noves fronteres separadores, ni en ressucitar institucions del passat. Està en l'afirmació de la personalitat dels pobles, de la nacionalitat viva, que's forja de l'esperit propi, fogar de cultura, fort de riqueses espirituals, únic orgue per a aportar íntegrament la contribució dels agrupaments humans a l'obra gloriosa de la civilització del món. (Ovació).

El Nacionalisme així entès—i així l'entenc jo, i així crec que l'enteneu vosaltres—¿com pot ésser mirat hostilment per la classe obrera? Si precisament el Nacionalisme és als pobles lo que'l Socialisme és als homes! Si el Nacionalisme representa en el camp polític nacional la mateixa cosa que'l Socialisme representa en el camp econòmic! (Molt bé). Afortunadament avui ens trobem amb que les dugues grans idees del segle, les que tindran la victòria demà, cada dia van més juntes i lligades. (Molt bé).

Entre les paraules més categòriques i més aclaridores que sobre la qüestió nacionalista han dit els homes del Socialisme, convé citar-ne unes de l'eminent orador alemany Ledebour, qui, tot defensant en el Congrés de Copenhagen la autonomia i la llibertat de la Polònia prussiana, l'Eslesvig i l'Alsàcia-Lorena, cridava l'atenció contra els que confonien el sentit de certs mots, i deia: «El Socialisme és «internacional», no «antinacional». Així declarava compatibles el Socialisme i el Nacionalisme. En el mateix Congrés, en el discurs de clausura, M. Jaurés proclamava que «l'Internacional no vol suprimir les patries, puix com més varietat hi haurà en els genis nacionals, més espigues tindrem en la garba humana.»

No vull esténdrem citant frases i fragments en el mateix sentit, perquè molts de ells ja els he exposat en altres llocs. Però, per la seva importància i per ésser com un testimoni de major excepció, no puc deixar de fer esment d'unes paraules de M. Hervé, dites en els temps més frisosos de la seva campanya antipatriòtica. Aleshores aquell gran enemic de la patria, deia: «Jo crec que en el món renovellat pel Socialisme, en la vella Europa renovellada per la revolució social, els actuals agrupaments polítics, amb la centralització que comporten els grans Estats, seràn substituïts de l'una a l'altra banda del planeta per regions molt més petites, per regions naturals, que seràn molt diferents potser dels agrupaments artificials que la força de les armes ha creat baix el nom de nacions.» Això ho declarava Hervé en els dies del seu antipatriotisme, que fa algún temps va rectificar noblement. I bé: ¿quin nacionalista no ho firmaria? Remarqui's bé que'l llenguatge dels homes de l'obrerisme varia notablement segons se refereixin a les patries falses o a les patries vives. Aquelles

patries, que ells combaten, nosaltres els nacionalistes també les combatem.

Per sòrt, el socialisme català va entrant per les noves vies, comença a respirar els aires nous, va ésser socialisme europeu i deixant d'ésser socialisme espanyol. (Molt bé). Perquè, per desgràcia, hi ha encara, espiritualment, incompatibilitat entre espanyolisme i europeisme. (Gran ovació).

Jo la veig amb goig aquesta evolució del socialisme català. Mes, tot sostenint la perfecta compatibilitat del Nacionalisme i del Socialisme, me guardareu prou de dir als nostres obrers: «Veniu col·lectivament als partits catalanistes.» No, jo no ho diré mai això. Prefereixo que'ls obrers, des del seu terreny de lluita de classe, catalanitzin la seva acció, que contribuïssin des del seu camp a la total reconstrucció de la personalitat catalana, sense qual reconstrucció ells mateixos seràn sempre uns obrers de segona categoria.

Aquell lloc comú de que l'obrer no té patria, no pot sostenir-se seriosament. L'obrer té patria, encara que la senti d'una manera diferent, com diferentment la senten un nacionalista de dreta i un nacionalista d'esquerra. L'obrer té patria; en té tanta com el burgès, més i tot que'l burgès. (Molt bé). I si no en tingués, fora que li han robada, i hauria de reconquerir-la al lluitar pel conjunt de les seves reivindicacions. (Aplaudiments). Jo sostinc que l'obrer té patria, i us diré que aquell obrer que no en té, que no en vol tenir, serà un maniquí de Museu Social, un exemplar per a una obra sociològica; però aquell obrer no tindrà ni carn, ni sang, ni ànima viva. He dit. (Larga i fortíssima ovació).

***

Cap a la sobirania de Catalunya

L'unitat, o més ben dit, l'unificació de Catalunya-Nació amb Espanya-Estat no comença seguidament al 11 de setembre de 1714. No amb Felip V s'imposà, això sí, en lo polític, l'absolutisme borbònic sobre la lliure representació que, des de l'època romana, s'exercia a Catalunya, emperó, el dret civil, el servei militar, els impostos, l'encuny de la moneda i diferents manifestacions de la vida íntima del poble Català no foren uniformitzades pel Decret de Nova Planta, el qual serví resquícies del sistema d'Estat dual començat en l'època dels Reis Catòlics. Les lleis unificadores del tot, se pot dir que per a Catalunya són les forjades al XIXe segle, a despit de les sublevacions lliberals amb Juntes autònomes de la meitat d'aquell segle, de les tendències federal-revolucionàries del 68 i del moviment literari i polític del catalanisme naixent. Per xò els restes caducs que encara viuen al XIXe segle han fet, fan i faràn una oposició tant rabiosa a la Mancomunitat Catalana i al R. D. del dia 18 del que som, an aquesta guspira de vida íntima Catalana, voluntat patenta de tot un poble que'n qualsevol Estat que no fos la negació de la Justícia i del Dret, s'hauria dreturament imposada. No'ns ha d'extranyar, doncs, que la Justícia ens sia feta per favor i que lo que és nostre, pel Dret donat pel plebiscit del poble i pels referendums dels municipis i diputacions de Catalunya, ens en sigui otorgat una almoïna sols, i encara a beneplàcit. El R. D. citat, no és més que una acció cortesa del Govern, que planteja, sense resoldre'l, un rudimentari principi de descentralització. Es un dret delegat condicionalment a l'esquarterada Catalunya, per a reconstruir-se i donarse un instrument de governamentació. El Govern central no precisa

les delegacions que concedeix. Cada delegació l'haurà d'asseguir a força d'actituds enèrgiques, i vulgui nostra sort, que elles serveixin per a deixondiment de l'espiritualitat Catalana, lo qual així serà, si nostres homes representatius, en son amor a la causa reivindicadora, són sincers i saben actuar amb una austeritat nacionalista, mai entelada per la feblesa o pel renunciament.

Mes davant d'aquesta bella perspectiva de retorn a poc a poc de nostra Generalitat, nosaltres tenim un dubte que no sabem expressar. I és que tots els pobles que's recobren a sí mateixos, no hem vist mai que la sobirania llur, li hagi sigut otorgada pel qui va llevar-li, precisament. Tots l'han assolida altrament.

(De *Renaiement*.)

* * *

Nadalencia

Hem passat un altre Nadal. La gent s'ha divertit i ha disfrutat com poques vegades. Ningú diria que aquest es un país pobre, inculte, minat per preocupacions i amenaçat de perills. ¿Què hi fa que en altres terres els governants se preocupin de la sort dels pobles que regeixen i'l governats cerquin la manera d'assegurar el pervenir de les generacions futures?... A l'Espanya no hi ha futur ni casi present. Se viu d'una manera automàtica, com el ninot de molles que's mou sense tenir consciència de que ha d'arribar un moment en que s'acabarà la corda.

Ni problemes econòmics, ni qüestions socials, ni idees polítiques. Fan fallida's Bancs, se gasta lo que's té i lo que no's té en una guerra inconcebible, viu l'obrer abandonat i'l ciutadà mira indiferent la forma de governació de l'Estat. Tot lo més un moment de serietat i de reflexió: el dia de la rifa de Madrid. Tothom, del mes petit al més gran, de l'humil al gran senyor, han sentit una frisança. Ha passat per totes les consciències el desitg i la possibilitat d'ésser rics. Rics per la sort, sense esforç, sense treball, còmodament, impensadament, a mena de miracle o de bruixeria.

Però ah! que també la sort s'ha girat contra's espanyols. La *grossa* ha emigrat enguany. Se n'ha anat cap a l'extranger, cap a l'Amèrica que engoleix la joventut que fuig de la fam i de la guerra; cap a aquella Amèrica que ja en altre temps despoblà's camps de Castella. I aquí sols ha quedat el regust tràgic de la rifa: aquell pobre revenedor de bitllets que ha venut més participacions de les que podia, i ha trobat en el suïcidi l'únic medi de amagar la vergonya que l'amenaçava per tota la vida.

Hem passat un altre Nadal. Esperem el que vindrà. La gent se divertirà altra vegada i disfrutarà com enguany. Ni's governants canviaran de sistema ni's governats s'hauran cansat de viure en mitj de la farsa. I vindran també altres rifes, rifes d'homes i rifes de diners que'ns ajudaran a viure aquesta apariència de poble civilitzat en la que creiem nosaltres i en la que no creu ningú més del mon.

Jo ja he après una cosa nova. Un company, vingut de l'extranger aquests dies, m'ho contat que no pogué convencer a un enginyer rus, de que Portugal fos inmensament més petit en territori que l'Espanya.

Pic.

* * *

Estem d'acord

Nostre benivolgut confrare tarragoní *Renovació*, en son número de la setmana passada, inserta un article contestant a un altre d'en «Pol» de *La Veu de Catalunya*, qui pretén donar consells als esquerrans de fóra de Barcelona, en el qual es tracta de l'actuació esquerrana a Catalunya, i deixant de banda lo que fa referència a Barcelona, diu, entre altres atinades observacions referint-se als radicals, lo que segueix:

«Són els antics federals, els impertèrrits revolucionaris, sediments no ben reposats de les passades lluites, gent ben catalana, com hi ha món, que s'han fet anticatalanistes perque no han sapigut distingir entre'l Catalanisme i la Lliga Regionalista.

En les mateixes planes de *Renovació* s'ha esmentat, amb molta justícia, el cas no poc freqüent en

les primeres eleccions de Solidaritat, de moltes agrupacions lerrouxistes que votaren i apoiaren decididament als candidats solidaris. I no es tant llunyà lo ocorregut a la Diputació Provincial de Tarragona, ont els acords relatius al projecte de Mancomunitat, han tingut sempre, sense reserva de cap mena, el vot dels diputats radicals.»

Nosaltres, que hem tingut ocasió de tractar amb alguns radicals, que creiem obren amb complerta bona fé, estem d'acord amb l'articulista del confrare tarragoní, i ens referma més en la nostra creença de que'ls elements radicals que avui existeixen en aquests districtes, són els nostres antics companys i correl·ligionaris separats de nosaltres en l'època de la Solidaritat per diferències de criteri en el procediment, però que avui, passat ja aquell moviment, tornem a ésser tots iguals i, per tant, no tenim cap raó de permanèixer distanciat els uns dels altres.

Mes que una coalició o un pacte més o menys transitori, s'imposa una unificació de tots els elements avençats, quina unificació de partits d'esquerra estiga dirigida per Comitès i Directoris provincials i de districte, en els quals hi tinguem tots la nostra vera representació, no per l'imperi de la majoria absoluta, sinó proporcional.

El dia que'ls de baix sapiguem així organitzar-nos, apendran de fer-ho també els elements directores, els capdevantera, i haurà arribat l'hora de les lluites fermes i definitives de dretes i d'esquerres, que és lo que ja en nostra vila hem lograt.

I no's digui pas que amb aital procedir deixaràn els uns d'ésser radicals i'ls altres federals nacionalistes; això no, perque quiscun podrà inculcar llurs propis sentiments dintre'l seu radi d'acció, i sempre en les Assamblees que's celebrin, se sabrà palpablement les forces amb que compta quiscuna d'aquestes tendències, i en vista de les mateixes, podrà fàcilment procedir-se a la elecció proporcional de que més amunt parlem.

«La República, com a forma; la Federació, per sistema», diu el programa de nostre venerable Mestre Pi i Margall, i en quant al nacionalisme, entenem nosaltres que és un sentiment de l'ànima; per tant, ja que en la forma tots hi estem conformes, devem anar a una acció comú; respecte al sistema, els que'l volem, devem propagar-lo per tots els medis; i del sentiment de nostra ànima, devem dir que tenim obligació de fer-lo sentir i de mostrar-lo sempre i en totes parts.

ALET.

(D'El Baix Panadès.)

* * *

Petites cròniques

La tombola de la Caritat.

El relatiu benestar que d'un temps ençà es nota a Tarragona, se deix sentir en totes les manifestacions que's porten a terme; heu-s'aquí perque la *Tombola de la Caritat* ha sigut un èxit sorollós, puix que en tres dies s'han despatxat tots els bitllets, ab tot i haver-n'hi més de 15.000. Felicitem-nos'en d'això; ja que succeir lo contrari, hauria representat una taca per al poble de Tarragona, que realment, no's mereix.

La comissió organitzadora pot estar-ne satisfeta; el més falaguer resultat ha vingut a coronar la seva obra, i els del Centro Industrial, també poden restar afalagats, puix que cedint son hostatge per aital fi, han contribuït en gran manera a l'èxit de lo que'ns ocupa i s'ha posat una vegada més de manifest la popularitat i simpatia que han sapigut encausar en tot lo que porta el *marchamo* nostre. Elements de totes les classes; polítics de tots els partits; perssones encontrades de temperaments i de idees, han entrat en corrúa feta dins el casal del Centre sense recansa de cap mena, i un cop dins, tots barrejats, empenyent-se l'un a l'altre i de colze a colze, han ajuntat la seva almoïna per l'obra santa, l'obra immaculada per excel·lència, l'obra de la Caritat.

Caritat, heu-s'aquí un nom que al seu conjur i baix la seva imprecació se realitzen les obres mes somblims de l'Humanitat; heu-s'aquí un nom que si'l sabessim retenir i meditar-lo, portaria a la imaginació nostra, la vista dels grans dolors de la Te-

rra; portaria a la imaginació nostra la visió d'aquest estol de miserables que pateixen moltes de les culpes que ells no tenen; i, pensariem, en aquestes generacions d'homes *cucs*, que's reproduïxen dintre un ambient de fam, d'asfíxia i d'immoralitat; gent que no menja ni dorm; gent que no reb més educació que la que's pot arreplegar pel carrer esgarripant munts de brossa i menjant taronges podrides que cullen d'en terra, i que la part més enlairada, la selecció de la classe, devé la gent de l'ampa. La miseria i'l vici porta en ells la degeneració de la raça, i de tant en tant, sempre massa sovint, tiren al mon *resíduos* de l'humanitat devinguts en forma de criatures cegues, geperudes, escrofuloses, físiques, sers sense redemció, condemnats per sempre mentre viuen (que sovint es massa) a la pena de viure.

¿Quin mal han fet ells, diguèu-me? ¿Quin mal han fet ells per a estar condemnats a tan de càstic? ¿On està el sentiment de Justícia i d'igualtat humana per a que subsisteixi aquesta gran diferència de classes? ¡Oh! val mes no pensar-hi, perque al veure que al segle vint, després de tanta llegendació com s'ha fet en tots els ordres de la vida, no hi hagi hagut qui sentís compassió per tanta miseria, i estiguin per crear les rentes vitalícies per a invàlids, i'ls retiros per a la vellesa, i'ls reculliments per a la infància; i s'hagi d'acudir a la voluntat i esforç de les persones de sentiments generosos; dona tristesa; realment, dona tristesa.

Per això jo, desde aquestes ratlles dono la mes forta abraçada a la benemerita Junta de la Caritat per l'obra que ve realitzant en bé de la classe miserable.

JOSEP GILABERT

* * *

Les Estacions de f. c.

No es el fer *campanya*, en el sentit que's dona generalment a n'aquesta paraula'l motiu que'ns obliga a insistir en parlar de la reforma de les Estacions. Es sols per a orientar a l'opinió i preparar-la per a lo que demà poden exigir els interessos de Tarragona, que no seràn vexats ni escarnits si'l poble té la voluntat de fer-los respectar. Per això convé que tothom estigui ben enterat de l'assumpto i dels tràmits per què ha passat.

Cal recordar que a conseqüència de les protestes, informes i gestions de la Junta d'Obres del Port, Ajuntament, Cambra de Comerç i demés entitats de Tarragona, se proposà a la Superioritat un projecte d'Estació combinada, les bases del qual foren aprovades pel Ministeri de Foment, en R. O. de 11 de Juliol de 1912, després de l'informe favorable del Concell d'Obres públiques. En aquesta R. O. se rebutjaven les pretensions de les Companys de f. c. respecte al manteniment i ampliació del pas a nivell de la Plaça d'Olóçaga i s'ordenava a la Divisió de f. c. la redacció d'un avant-projecte, expressant la tramitació que havia de seguir.

A l'informar les entitats de Tarragona l'avant-projecte ja redactat, s'observà que la Divisió s'havia apartat bastant de les bases aprovades, però, per a facilitar una solució ràpida, se reduïren totes les aspiracions de la localitat al mínim indispensable de la Base 5.ª, que era la que's referia a la supresió del pas a nivell de la Plaça d'Olóçaga i la seva substitució per un pas superior. En la conveniència i possibilitat tècnica d'aquest pas superior estigueren perfectament d'acord l'Enginyer Qüefe de la Divisió de f. c. Sr. García Faria i l'Enginyer Director de les Obres del Port, Sr. Briones.

¿Què ha succeït després? No ho sabem; sols se diu que, fora de la tramitació marcada en l'esmentada R. O., l'avant projecte ha sigut retornat del Ministeri a la Divisió de f. c. i aquesta ha proposat en definitiva el manteniment del pas a nivell, agravat per la seva major amplitud i per la multiplicat de les seves vies, puix aixís com ara té una sola via i un sol perill de l'67 mestres d'ample, el proposat tindria la *friolera* de quatre vies. Ademés se proposa que tot el tràfec de distribució de trens de M. Z. A. passi a l'Estació de Sant Vicents.

Com se veu l'arreglo de les estacions, en cas de que prosperés l'informe que està avui pendent del

Concell d'Obres Públiques, seria un veritable desastre pera Tarragona i son port. Primer perque mantindria i agravaria'ls inconvenients de la guillotina de la Plaça del Moll, i segonament perque faria desaparèixer de la població una cinquantena de famílies dels conductors, maquinistes, frenos i demés empleats en els trens de distribució. Està per lo tant, justificadíssima l'alarma i son molt oportunes les gestions que realitzen els Presidents de la Cambra de Comerç, Junta d'Obres del Port i Centre Industrial, d'acord amb l'Alcalde i assessorats pel Director de les Obres del Port.

Segons manifestacions del Sr. Governador, a qui s'ha parlat llargament de l'assumpto i que fa pocs dies arribà de Madrid, el Ministre de Foment, comprenent l'importància que aquesta qüestió té per Tarragona, ha promès estudiar-la amb tot deteniment. Cal, no obstant, que les entitats que porten la direcció dels treballs, visquin despertes i no escatimin gestions ni medis.

* * *

Menudencies

Per si no ho sabien, som *una pobre gent*. Algú que ha vingut a descobrirnos, ho ha decretat des de les columnes del nou orgue arquebisbal. Prenguin-ne nota per a lo successiu els qui fins ara'ns havien tingut per rics i potentats.

I pensar que *El Poble Català* reproduceix i fa seus els nostres articles i que *El Baix Panadès* del Vendrell els comenta amb elogi i que fins *Foment* de Reus no passa setmana que no'ns fassi l'honor de copiar-nos quelcom!

Hauràn de parar compte aquests nostres confreres. Som *una pobre gent!* Així opina d'un quants temps ençà i té llibertat de dir-ho en les planes de l'orgue regionalista local una potència de primer orde que l'un dia des de'l socialisme, l'endemà des de l'anarquisme, air per l'esquerra i avui per la dreta, fa mèrits inútilment per a que se li regonegui la seva gran capacitat, que no saberen apreciar en el poble que tingué la sort de servir-li de bressol.

Som *una pobra gent*, però encar'ns queda seny, per a dir-li compasivament al primer intrigant que se'ns presenti: — «Deu t'ampari». I perque som una pobra gent es també que no podem gastar pólvora en salves.

A la passada sessió de l'Ajuntament se posà de manifest altra vegada allò de *si m'embrutes l'enmascaro*. En Prat, per a defençar-se de les cesanties decretades, enumerà les que havia disposat l'Alcalde de R. O. marianista i regionalista i popular, tot en una peça, Robert Guasch. I aquest per tota contesta manifestà que es que aquells empleats no li mereixien confiança. A lo qual replicà Prat: Doncs, miri; igual, exactament igual m'ha succeït a mí.

Allavors el nostre amic Oliva aprofità l'ocasió per a fer extensives a l'Alcalde Guasch les censure que havia dirigit a l'Alcalde Prat. I Guasch i Prat se quedaren tan tan frescos com els Diputats provincials que amb la excusa d'unas imaginaries economies i amb la decidida voluntat de satisfer petites venjances, deixaren al carrer a dos modestíssims empleats qui no han comès altre delictes que'l tenir cada un d'ells un fill periodista.

Ens anem regenerant, com hi ha món!

* * *

La Festa de Reis

Ahir a la nit estaven convocats a la «Lliga Regionalista» distints elements de la nostre Ciutat per a tractar de l'organització de la cavalcada de Reis que d'uns anys ençà se vè celebrant amb gran èxit.

Havem llegit que l'Ajuntament ha votat 200 pessetes amb destí a tant simpàtica festa, la que mereix totes les nostres simpaties i entusiasmes.

Com no hauràn oblidat els nostres veïns, eixa festa de poesia i de caritat se basa en fer arribar la Cavalcada de Reis a la Casa de Beneficència i repartir entre'ls menuts assilats tota mena de jocs i dolços que'ls alegri la fantasia i gusti al paladar, que bé ho merèixen les pobres criatures!

Volem creure que la Diputació de Tarragona vo-

tarà una idéntica quantitat amb destí a tant hermosa festa, i esperem que'ls tarragonins, com tots els anys, s'hi brindaran generosos a fi de que la cavalcada no siga pas visió que s'esfuma, sinó que prèst de deixar regust de cosa bella entre la Ciutat, vagi saturada de bossins d'amor que al restar en els freds pits dels menuts assilats s'imflamin i ardentín d'un any a l'altre com un foc d'amor sagrat.

Noves

En lloc perferent del present número, ens honrem publicant el magnífic discurs pronunciat per nostre estimadíssim company i paisà En Rovira Virgili, en el solemne acte inaugural de la Joventut F. N. R. de Barcelona.

«Nacionalisme i Proletariat» es un treball de gran empenta capaç d'acreditar per si sol el talent d'En Rovira. Llegeixi'l la nostra joventut i tothom qui's preocupi de la futura sort de la Catalunya lliberal i avançada.

Per a tractar de les bases en que ha de fonamentarse la fusió dels dos Atenèus que per espai d'alguns anys han funcionat en aquesta ciutat, ha sigut designada una Comissió formada per D. Bernabé Martí Bofarull i D. Ramón Cavallé, per l'Ateneu de Tarragona, i D. Josep Torres Sas i D. Antoni Rossell Bru per l'Ateneu Tarraconense de la Clase Obrera.

El banquet amb que fou obsequiat el Mestre Director de l'Orfeo Tarragoní, nostre particular amic D. Josep Gols, resultà una festa brillantíssima. Més de quaranta comensals acudiren a testimoniar al Mestre la seva satisfacció pel nomenament de professor de l'Escola Normal amb que ha sigut agraciad.

Hi hagué entusiastes i patriòtics brindis als que'l Sr. Gols correspongué llegint emocionadíssim un petit treball de remerciament.

L'Hotel d'Europa serví'l sopar amb la seva acostumada competència.

SALÓ DE VENTES

AL DIA

Novitats per a senyora i nenes en Mercería. — Confeccions. — Pells. — Sombreros. — Bisutería, etc., etc.

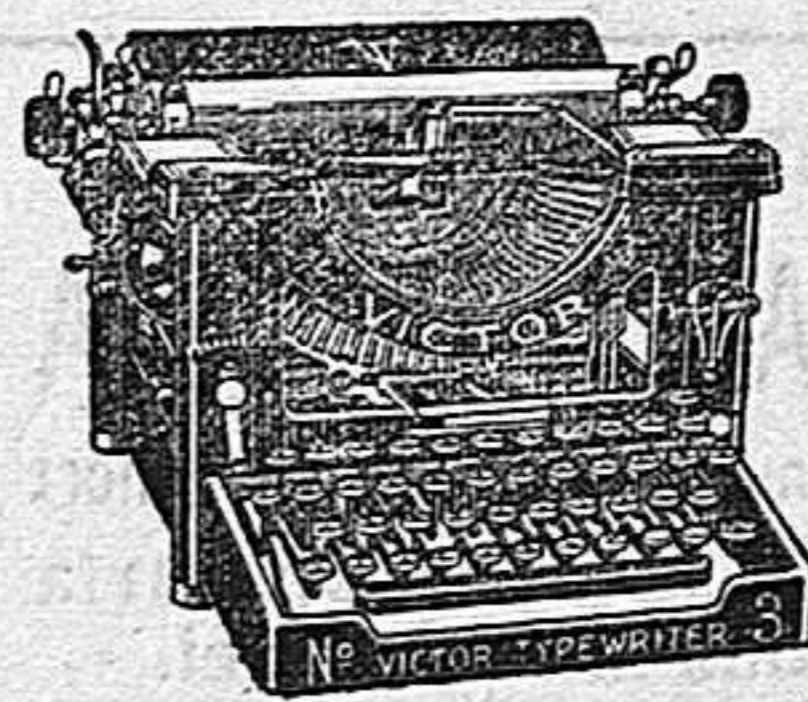
Gran assortit en PERFUMERIA
Inmensa varietat en Brodats.

Se venen a pessés i a trosos.
Preu ficse — Ventes al contat. — Sempre nou. —
Continuament renovació.

Rambla de San Joan, 40, pral., 1.^a

TARRAGONA

Máquina d'escriure

VICTOR

La més rápida

La més económic

La més perfeccionada

Per a informes i catàlecs dirigir-se al Representant a Tarragona, PERE OLIVÉLLA, Comte de Rius, 5, pral.

IMP. DE J. PIJOÁN, MÁNDEZ NÚÑEZ, 5.

JUNTA D'OBRES DEL PORT de Tarragona

Suscripció pública que tindrà lloc el 7 de janer proper en les seves oficines

Empréstit de 5.000.000 de pessetes

autoritzat per R. D. de 21 d'octubre de 1910.

Tercera emissió de 1749 obligacions, Serie C, de 500 pessetes cada una

(Autoritzada per R. O. de 17 de setembre de 1913)

GARANTIT PER L'ESTAT

Interès del **CINC PER CENT** anyal, a pagar per semestres vençuts, essent els impostos a càrrec del tenedor (1).

Amortisació en trenta anys, per semestres, a començar el sisè any d'ençà de la primera emissió.

Garantit amb la subvenció anyal de 300.000 ptes. que l'Estat se compromet a abonar a la Junta durant 30 anys i amb els arbitris i demés ingresos que aquesta percebeix.

L'emissió tindrà lloc a les Oficines de la Junta, carrer d'Orient, 2, el dia 7 de Janer proper, de les 9 del matí a les cinc de la tarda, per subasta. El tipo mínim fixat per a la adjudicació de les Obligacions, sera'l de la par.

Els suscriptors hauràn d'entregar a la Depositaria de la Junta l'import de les Obligacions en el terme de vuit dies, a comptar de la celebració de la subasta.

Les proposicions se faràn per escrit en plec tancat i mitjansant el taló-resguard d'haver depositat una quantitat equivalent al 10 per 100 del valor nòminal de les obligacions que'l proponent desitji suscriure.

La *Gaceta* del dia tres del corrent mes ha publicat el corresponent anunci de la subasta.

(1) Els impostos actuals son 5'32 per cent sobre l'import del cupó i 1 per 1.000 anyal sobre'l capital en concepte de timbre de negociació.

IBARRA Y C. S. en C. - SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORES

Tots els dijous sortida fixa del port de **Tarragona** per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Illa Cristina), Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía, Carril, Coruña, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián.—Servei ràpid eventual per a Galícia i Nord d'Espanya amb escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Coruña, Santander i Bilbao, empleant solament **catorze dies** en el viatge.—S'expedeix coneixement directe per a Luarda i Sant Esteva Pravia amb trasbort al vapor **Luarda núm. 3** y per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa **Denain & d'Anzin**.
Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca.—Unic servei fíxo i setmanal per a Cete i Marsella tots els divendres.

PRÓCSIMES SORTIDES

PER A LA COSTA D'ESPANYA

Desembre 25	"Cabo Oropesa"
Janer 1	"Cabo San Sebastián"
" 8	"Cabo Nao"
" 15	"Cabo San Martín"
" 22	"Cabo San Vicente"

PER A CETTE I MARSELLA

Desembre 26	"Cabo Nao"
Janer 2	"Cabo San Martín"
" 9	"Cabo San Vicente"
" 16	"Cabo Peñas"
" 23	"Cabo Higuer"

Per a més informes, a son consignatari EN MARIAN PERES, carrer Real, 32.-Telefon 45

C.^a de Seguros Generales de Dusseldorf

Segurs de transports

La New-York, de New-York

Companyia de segurs sobre la vida

L'UNION, de París

Companyia de segurs contra incendis.

L'Assicuratrice Italiana, de Milan

Companyia de segurs contra accidents.

La Continentale, de Mannheim

Segurs de transports.

Passeig de Colon, 11 i 12, Barcelona

SUBDIRECTOR A TARRAGONA

Macià Mallol Bosch, carrer de Mar, 1

Societat de socors mutuels

TARRAGONA I SA PROVINCIA

dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
Inscripta en el Govern Civil i en la Comisaría
general de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **Dr. Rabadá**

Per a més informes dirigir-se al domicili social:
Rambla St. Joan, 75, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA Y CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts, electroterapia i anàlisis micro-químic d'orina
i productes patològics.—Sero Reacció de Wassermann.—Aplicació del 606

Baix la direcció del Dr. Rabadá

*Ex intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Metge de
les Cases de Socors de Barcelona*

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7.—Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit.—Per a'ls pobres,
franca, dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 75, principal.—TARRAGONA

FRANCISCO POTAU

Calçat fet

i a la mida

Rambla de Sant Joan, 52

MAGATZEM DE FERRETERIA FUMISTERIA I QUINCALLA

Eines de totes classes.—Objectes per a regalos.—Articles per a
magatzems de vins i olis

Macià Mallol Bosch, Carrer de Sant Agustí, 9

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

— DE —
JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamany.
Escribanies, Plumes Stilogràfiques, pesa-cartes,
copiadors, etc.

Gran novetat en pitja-papers amb rellotje veritat.
Postals de totes menes i albums per a les meteixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

FITER Enciclopedia moderna catalana.-Edició Galach

Léxic Catalá.—Divulgació de termes tècnics, científics,
d'arts i oficis.—Antecedents del ordre històric i geogràfic.—
Observacions tecnològiques conexas ab els coneixements
artístics, científics i literaris.—Biografies.

Obra que ha merescut grans elogis de un aplec de catalans il·lustres.

Cinc volums; presentació esmerada; planxes en relleu i or; obra genuinament catalana.—Venda a plassos (38 ptes) i al comptat (35 ptes).—Present de un moble simbòlic.

Diccionaris de totes les llengües: Catalá, Castellá, Espanyol-Francés i Francés-Espanyol, Anglés Espanyol i Espanyol Anglés.—**Pal-las**, última paraula en aquesta mena de publicacions.—**Diccionar. de Laurose**.

Venda y subscripció de tota mena de diaris y revistes espanyoles y extrangeres: **Centre de Suscripcions de Joan Munté, Kioscos Rambla St. Joan y Rambla St. Carles.**

MOSTELLE — (RAIMOST) —

SUC DE RAIMS SENSE ALCOOL

The Grape Juice C.^o L.^d

Londres i Tarragona

El Vermouth més higiènic

Un exelent refresc

El millor aliment en les malalties i convalescencia.

Se ven per tot arrèu

Fabricació especial

de sabó de moltes classes
d'oli d'oliva i de coco

J. Monserrat

Gobernador Gonzalez, 16 i 18